

Händelseförloppet i *Troilus och Cressida*

PROLOGEN

Prologen berättar att vi är i Troja, att grekerna invaderat och slagit läger utanför stan, att man i pjäsen strukit krigets första del och i stället börjar mitt i.

AKT I

Scen 1: Troja. Utanför Priamus borg

Troilus vill inte delta i kriget mot Grekland. Han är kär i Cressida och klandrar Pandarus som förringar henne och inte vill vara mellanhand. Troilus förbannar sitt beroende av Pandarus.

Trojanske generalen Aeneas meddelar Troilus att dennes bror Paris har sårats i striden av Menelaus. Detta får Troilus att gå med i kriget.

Scen 2: Troja. En gata

Cressida får av sin tjänare Alexander höra att Hektor fällt till marken av Ajax. Alexander raljerar över Ajax och berättar att Hektor varken ätit eller sovit av skam över det skedda.

Pandarus och Cressida talar om stora män som kommer från striden: Aeneas, Hektor och Paris. När Troilus slutligen passerar frågar Cressida vem det är som kommer smygande.

Pandarus berömmar Troilus. Cressida medger för sig själv att hon är intresserad av Troilus men hon vill bilda sig en egen uppfattning och inte se saken genom Pandarus ögon.

Scen 3: Det grekiska lägret. Utanför Agamemnons tält

Agamemnon berättar för de grekiska ledarna att utebliven seger över Troja är en prövning av Jupiter. Odysseus menar orsaken är oordning i hären och brist på respekt för överordnade.

Aeneas kommer från Troja med en utmaning från Hektor. Den är tydligt riktad till Akilles, men Odysseus föreslår att den i stället ska gå till Ajax, detta för att lära Akilles en läxa.

AKT II

Scen 1: Det grekiska lägret

Thersites och Ajax förolämpar varandra grovt. Ajax börjar slåss. Akilles och Patroklos ingriper. Akilles berättar att Hektor vill utmana en man som ska utses med lottens hjälp.

Scen 2: Troja. Ett rum i Priamus borg

Trojanerna diskuterar kriget. Hektor vill att trojanerna släpper Helena (vars bortrövande var orsak till kriget) så att kriget kan få ett slut. Troilus menar det skulle dra skam över trojanerna.

En hysterisk Cassandra förutspår Trojas fall om inte Helena släpps. Troilus avfärdar henne som galen. Också Paris talar om skam. Hektor ser Paris och Troilus som omogna.

Hektor menar att Helena borde skickas hem, men anser att det kan ligga i folks intresse att hon stannar kvar och att kriget fortsätter. Han berättar om sin utmaning till grekerna.

AKT III

Scen 3: Grekiska lägret. Vid Akilles tält

Thersites smädar Ajax och Akilles i monolog. Han förolämpar Akilles och Patroclus när de dyker upp. När de grekiska ledarna kommer drar sig Akilles undan och vill inte träffa dem.

Scen 1: Troja. Ett rum i Priamus borg

Efter en komisk ordväxling med Paris tjänare hälsar Pandarus Helena och Paris. Han ber att få hälsa till kung Priam från Troilus att denne kommer att utebli från kvällens middag.

Paris antar att Troilus ska träffa Cressida, något Pandarus förnekar. Helena ber Pandarus sjunga en sång om kärlek. Pandarus sjunger och talar sedan med Paris om dagens strider.

Scen 2: Troja. Pandarus trädgård

Paris berättar för Pandarus att Helena inte ville att han skulle strida den dagen. Han frågar varför Troilus inte strider. Helena svarar att Troilus hänger läpp för någonting.

Pandarus tar Troilus till Cressida. De kysser varann under Pandarus babblande. Troilus svär evig trohet. Pandarus svär för Cressida, som säger att hon sedan länge älskat Troilus.

Troilus säger sig själv vara trogen av naturen, men att han tvivlar på kvinnors trohet. Cressida lovar honom trohet. Pandarus bevittnar avtalet och tar dem till ett sovrum.

Scen 3: Grekiska lägret

Trojanen Calchas, Cressidas far, har flytt till grekerna och ber dem utväxla hans dotter Cressida mot trojanske fången Antenor. Agamemnon säger ja och ber Diomedes ordna saken.

Grekiska ledarna vill ge arrogante Akilles en läxa och går förbi hans tält som om de knappt kände igen honom. Odysseus lägger ut texten för Akilles om ära och ryktbarhet.

Odysseus säger att Akilles sjunkit i rang och att Ajax kommer att bli berömd genom att möta Hektor. Akilles ser sitt rykte stå på spel och talar med Patroclus om att själv möta Hektor.

AKT IV

Scen 1: Troja. En gata

Thersites raljerar över Ajax. Akilles vill möta Hektor och uppmanar Patroclus att be Ajax ordna ett möte. Thersites härmar och hänar Ajax. Akilles avslutar sig för att skriva brev till Ajax.

Paris med flera eskorterar Diomedes och Antenor i natten. De möter Aeneas och ber denne få bort Troilus från Cressidas hus. Diomedes pekar för Paris ut Helena som orsak till kriget.

Scen 2: Troja. Gården till Pandarus hus

Efter en natt ihop ska Troilus lämna Cressida, som ber honom stanna. Pandarus skämtar om hennes oskuld. Aeneas berättar för Troilus om utväxlingen mellan Cressida och Antenor.

Text: Roland Heiel

Scen 3: Troja. Utanför Pandarus hus

Troilus ber Aeneas säga att de båda möttes av en slump. De går delegationen till mötes. Pandarus berättar nyheten för Cressida som blir förtvivlad och bedyrar sin närhet till Troilus.

Paris skickar Troilus att själv hämta Cressida för att lämnas ut till greken Diomedes. Troilus säger att grekens hand ska bli ett altare och Troilus en präst som offerar sitt eget hjärta där.

Scen 4: Ett rum i Pandarus hus

Troilus och Cressida uttrycker sin kärlek för varann. Han ber henne vara trogen och varnar henne för grekiska män. De utbyter kärleksgåvor: Troilus får en handske, Cressida ett skärp.

Cressida hämtas. Diomedes grälar med Troilus, som ber honom behandla Cressida väl. "Jag tar ej order", svarar Diomedes. Paris och Aeneas hör Hektors stridssignal och skyndar iväg.

Scen 5: Grekiska lägret. Tävlingskrank uppsatta

Diomedes kommer med Cressida till grekiska lägret, där man samlats till kampen mellan Ajax och Hektor. Man skämtar med Cressida, hon svarar för sig, och hon blir kysst av flera greker.

Nestor tycker Cressida är kvicktänkt, Odysseus att hon är ett lättfångat byte för förste bäste. Trojaner kommer. Hektor vill inte slåss mot Ajax, eftersom de är kusiner.

Agamemnon får syn på Troilus och frågar vem han är. Odysseus beskriver honom som Priamus yngste son, en riddersman, tapper som Hektor, men farligare.

Ajax och Hektor slåss en kort stund. Hektor vill inte fortsätta. Ajax bjuder in honom till grekernas tält. Agamemnon välkomnar Hektor, likaså gör Nestor och Odysseus.

Akilles har stått och betraktat Hektor och börjar så förolämpa honom. De bestämmer sig för att mötas i tvekamp nästa dag. Troilus ber Odysseus visa vägen till Cressidas far.

AKT V

Scen 1: Grekiska lägret. Utanför Akilles tält

Thersites lämnar ett brev till Akilles. De båda förolämpar varann. Thersites kallar Patroclus "Akilles hora". Brevet är från Polyxena (som Akilles är förälskad i) och dennas mor Hecuba.

I brevet ombeds Akilles avstå från att strida med Hektor. Akilles och Patroclus går. Thersites beskriver dem som rubbade, liksom han gör med Agamemnon och Menelaus.

Hektor och Troilus dyker upp med Agamemnon, Ajax och andra greker. Akilles kommer och välkomnar Hektor och andra. Troilus och Odysseus följer efter Diomedes till Calchas tält.

När alla gått kallar Thersites Diomedes som "genomfalsk skurk", och säger att det påstås att denne "skaffat sig en trojansk slinka (Cressida) och håller till i Calchas hus".

Scen 2: Grekiska lägret. Utanför Calchas tält

Troilus och Odysseus spionerar på Diomedes och Cressida från ett håll, Thersites från ett annat. Cressida ger till slut Diomedes skärpet hon fått av Troilus, utan att säga vems det var.

Scen 3: Troja. Utanför Priamus borg

Thersites kommenterar spydigt, Troilus gnyr förtvivlat, Odysseus tystar ner honom. Diomedes går, Cressida funderar över sin och kvinnors vacklan i kärlek. Troilus lovar döda Diomedes.

Scen 4: Slagfältet mellan Troja och grekiska lägret

Hektors fru Andromache, Kung Priamus och Cassandra försöker övertala Hektor att inte slåss, men han insisterar. Pandarus ger Troilus ett brev från Cressida. Han river sönder det.

Scen 5: En annan del av slagfältet

Thersites uttrycker sitt förakt för Diomedes, Troilus och andra. Troilus och Diomedes fångas. Hektor utmanar Thersites, som kommer undan genom att säga att han är en skojare.

Scen 6: Annan del av slagfältet

Diomedes ber sin tjänare att ge Cressida Troilus häst. Agamemnon berättar om Trojas framgångar. Nestor vill sända Patroclus lik till Akilles, som förbereder sig för strid med Hektor.

Scen 7: Annan del av slagfältet

Troilus slåss mot Ajax och Diomedes. Akilles utmanar Hektor. De säger att de ska ses när Hektor är redo. Troilus säger Aeneas är Ajax fånge, men ska befria honom eller själv bli fångad.

Scen 8 och 9: Annan del av slagfältet

Akilles ber sina myrmidoner¹ spara på krafterna tills Hektor kommer. Thersites ser ett bråk mellan Paris och Menelaus och raljerar över bedragna äkta män och om oäktingar.

Scen 10: Annan del av slagfältet

Hektor dödas obehäpnad av Akilles myrmidoner. Akilles säger han ska släpa Hektor efter sin häst. De grekiska ledarna funderar på om de vunnit kriget nu när Akilles besegrat Hektor.

Scen 10: Annan del av slagfältet

Troilus meddelar Hektors död för trojaner men vill de ska fortsätta strida. Troilus förbannar Pandarus, som i en epilod undrar varför denne blir kränkt, när hans tjänster nyligen efterfrågats.

PERSONER

Prologen, klädd i rustning

TROJANER

Priamus, kung av Troja
Troilus, son till Priamus
Hektor, son till Priamus
Deiphobus, son till Priamus
Helenus, son till Priamus
Paris, son till Priamus
Margarelon, son till Priamus
Cassandra, dotter till Priamus

Andromache, Hektors fru

Aeneas, trojansk befälhavare

Antenor, trojansk befälhavare

Pandarus, Cressidas farbror

Cressida, Calchas dotter

Calchas, Cressidas far

Alexander, Cressidas tjänare

En tjänare till Troilus

En tjänare till Paris

GREKER

Agamemnon, grekernas befälhavare

Menelaus, Agamemnonns bror

Helena, Menelaus fru (bortrövad)

Akilles, grekisk befälhavare

Ajax, grekisk befälhavare

Odysseus, grekisk befälhavare

Nestor, grekisk befälhavare

Diomedes, grekisk befälhavare

Patroclus, grekisk befälhavare

Thersites, cynisk grekisk soldat med snabb och elak tunga

En tjänare till Diomedes

Trojanska och grekiska soldater

¹ Myrmidonererna var de mäktigaste och vildaste krigarna i hela Grekland och de anfördes av Akilles. De tränades för att döda och överleva i strid, och de hade samma mål som Akilles – att bli odödliga.